

כט א ב מ"י פ"ח מהל'
זכיה ומתנה (הל"ט)
וה"ל טו"ש"ע א"ה"ע ס"ג
ע"כ ד':
ע ג מ"י פ"ח מהל'
בכורים הלכה א סג
ע"כ קמ"א טו"ש"ע י"ד ס'
ש"כ ס"ג א':
ע"ד מ"י פ"ה מהל'
תקומות הל"ט:
ה [מ"י] ש"כ
ע"ב ו מ"י ש"כ ס'
ש"כ ס"ג א':
ע"ג ז מ"י ש"כ הל"ג [ש"ע]
ש"כ ס"ג א':

מוסף רש"י

מעוה חזורים. הקדושין
חזרין לו (ב"ב סו).
מעוה של קדושין חזרין
(גיטין סו). ולא תאכל
לכך עד שימן על
סאה זו תרומה ומעשר
ממקום אחד, דמקושין
ליה טענן גמור (יבמות
ס"ג). מאיני נקוב על
הקבוצ תרומה. ומת
לכך דמי ליה מן הפטור
על המיזב הלך א"ש"ג דהא
לאפריש עליה לא מיפטר
בין תרומה ולא מיל עליה
שם תרומה אפ"ה לא
אמרין לא תאכל וכו' דהא
לא איכפת לן אי אכל
לא כהן טענן לאח עליה
דיו טענן תרומה (יבמות
ס"ג). ולא תשאו עליו
חטא. הא אם לא תרומה
מן המזבח תשאו חטא
(יבמות ס"ג). שהתורה
תקדש כמו שהיא רע
ואין תקנה להלפילה ולא
לאחור לתמים (דב"ט ב' ב').
ש"כ ע"ש מלוא
מן המזבח (שם קמ"ג).
נשיאות חטא למה.
הא לא עבד ולא מדי
ויחזור וימרוס מן היפה
(שם ס"ח).

תוס' ר"י הזקן

מעוה בעלמא. שנתנו
שלא לשם קדושין.
הם אינם יכולים להיות
אלא מעוה בעלמא
ולא קדושין. חזורים.
הוא הכא אם יש
בראשונה שיה פורשה ורא
באחרונה אינם קדושין
וקא קרי' מלוא אלמא
חייב להחזיר דאי הו
מתנה היא מקדשה.
ומסתברא דל"ג דאיתמר,
אלא איתמר דמילתא
באפי נפשה היא דכי
אמרין הכא מעוה בעלמא
דומיא דהכא שחשב
לקדשה במלוא והו
קדושי טעוה. ורבותה
תניא ב' המדיר [בתרבות
ע"ג, ב] קדשה בטעות
כיבד כגון שקדשה בפחות
משוה פירוט קדושי
טעות הם, ואסיקנא בפק
המדיר (א) דטעות חזרין,
ואפילו לרבי דאמר בפק
ש"כ שמת (ב"ב קמ"ג,
א) (לקדושין בטעות)
[קדושין לטובעין] ניתנו
לכומר ולא הדיר, ואסיק
דרב אשי כותיה. אבל
לענין פלוגתא דרב
ושמואל הא קי"ל הלכתא
כשמואל בודני והו מעוה
מתנה. וכן פסק הר"ם
בוכייה פרק ששי (ה"כ).

האיש מקדש פרק שני קידושין

ושמע מינה מעוה בעלמא חזרין. פי' אם אמר לה המקדשי
בפרוטא זו וזו ובעוד שלא נגמרו הקדושין חזר בו
מלקדשה לא אמרי' עליהו המעוה שמסר לה קודם המזנה אלא
פקדון הוא אלא וחזרין לז' וה"ל אמרינן כשארמר לה המקדשי בתמרה

ושמע מינה מעוה בעלמא חזורים: איתמר
המקדש אחותו רב אמר מעוה חזורים
ושמואל אמר מעוה מתנה רב אמר מעוה
חזורים אדם יודע שאין קידושין תופסין
באחותו וגמר ונתן לשום פקדון ולימא לה
לשום פקדון סבר לא מקבלה ושמואל סבר
מעוה מתנה אדם יודע שאין קידושין תופסין
באחותו וגמר ונתן לשום מתנה ונימא
לה לשום מתנה סבר כסיפא לה מילתא
מתוב רבינא: המפריש חלתו קמה אינו
חלה וגול ביד כהן ואמאי גול ביד כהן
נימא אדם יודע שאין מפרישים חלה קמה
ונתן לשם מתנה שאני התם דנפיק חורבה
מינה זימנין דאית ליה לכהן פחות מחמש
רבעים קמה והאי אליש ליה בהדי הדדי
וקסבר נתקנה עיסתו ואתי למיכלה במיכלה
והאמרת אדם יודע שאין מפרישים חלה קמה
יודע ואינו יודע יודע שאין מפריש חלה קמה
ואינו יודע דסבר טעמייהו מאי משום טירחא
דכהן וטירחא דכהן אחילתיה ותיהוי תרומה
ולא תאכל עד שיוציא עליה חלה ממקום
אחר מו לא תנן מן הנקוב על שאינו
נקוב תרומה ולא תאכל עד שיוציא עליה
תרומה ומעשר ממקום אחר בתרי מני צאית
בחד מנא לא צאית ואיבעית אימא לעולם
כהן מיצת ציית וקסבר בעל הבית נתקנה
עיסתו ואתי למיכל במיכלא והאמרת אדם
יודע שאין מפרישין חלה קמה ואינו יודע
יודע שאין מפרישין חלה קמה ואינו יודע דסבר
טעמא מאי משום טירחא דכהן מירחא דכהן
קבלה עליה ותיהוי תרומה ויחזור ויתרום מי
לא תנן משיאנו נקוב על הנקוב תרומה
ויחזור ויתרום הא אוקימנא בתרי מאני צאית
בחד מנא לא צאית ולא צאית והתנן והתרום
קישות ונמצא מרה אבטיח ונמצאת סרוח
תרומה ויחזור ויתרום שאני התם דמדאורייתא
אלעאי מנין לתרום מן הרעה על היפה
שתרומתו תרומה שנאמר ו'לא תשאו עליו
חטא בהרימכם את חלבו אם אינו קדוש
נשיאות חטא למה מוכאן לתרום מן הרעה
על היפה שתרומתו תרומה אמר רבא
לא

ושמע מינה מעוה בעלמא חזרין. כל קידושין שאין קידושין לא אמרי'
מעוה מתנה אלא פקדון וחזרין והיינו דקרי לה להך לכולת ראשונה
מלוא דכיון דאכלתו ולימנאו בשעת גמר קידושין לא מקדשה בהן והוה
להו כפקדון שאכלתו ואיתעביד מלוא באכילתה דאי אמרת מעוה

בעלמא מתנה ואי לא גמיר קידושין
לא צעיל לאהדורינהו השתא דגמיר
הו דהא ע"מ קידושין נתנו וגמיר
דבריו: אינה חלה. דכתיב ראשית
עריסותיכם: וגול הוא ציד כהן.
אם אינו מחזירה לבעלים: שאני
הסס. להכי אכריכוהו רבנן לאהדורי
דנפק מינה חורבה: חמש רבעים
קמה. חמשה לוגין פורים חייבין
בחלה שהן ו' ירושלמיות שהן שבע
מדבריות וצ"ה וחומש צ"ה דהיינו
לגולגולת והעומר עשירית הא"פה
והא"פה שלשה סאין והסאה ששה
קבין והקב ארבע לוגין נמצא א"פה
ע"כ לוגין עשירית של ע' לוגין
שצעה לוגין פשו להו שמי לוגין שהן
שנים עשר צ"ה הרי עומר שצעה לוגין
וחומש צ"ה הרי עומר שצעה לוגין
וצ"ה וחומש צ"ה הוסיפו צירושלים
על המדות שמות והגדילו קבין
ולוגין שמות מלכר דהוה חומשא
מלגאו נתנו שש הראשונות בחמש
פשו להו לוג מדברי וצ"ה וחומש
והן לוג ירושלמי כ"ד לוג מדברי
ששה צ"ה מנהו בחמש צ"ה גדולים
הרי לוג ירושלמי חסר צ"ה גדולה
עשה מצ"ה וחומש צ"ה מדברית
שצ"ה צ"ה ירושלמית שחומש צ"ה
הוא שמות מלכר להוסיף על צ"ה
מדברית להשלים צ"ה ירושלמית
הרי שש לוגין ירושלמיות והם חמש
צ"פריים שהצ"פריים עדופות על
ירושלמיות שמות: דומנין דא"ס לכאן
פחות. מכשיעור והאי קמה שנתן
לו ישראל לשם חלה וקסבור שש
חלה עליו ואינו חייב בחלה להצטרף
ולהשלים את השיעור: ואליש להו
צ"ה דדי. ולא אומס צ"ה: וספוי
פרומה ולא ספול עד שפרוש עליה
חלה ממקום אחר. למה הזקיקוהו
להחזירו מממת חורבה זו יאמרו
המפריש חלתו קמה הרי היא חלה
דגמר ונתן לשם מתנה ולא תאכל
לכהן עד שפרוש ככהן עליה חלה:
מי לא סגן. דכחותה לא הצריכוהו
להחזירה: הנקוב על שאינו נקוב.
דהוה ליה מן המיזב על הפטור:
פרומה היא. שאין הכהן חייב

להחזירה: ולא ספול לכהן דהא טעל גמור הוא שלא חל שם
תרומה עליה שהרי צ"ה דבר פטור הפרישה וטעל אסור אף לכהן:
עד שפרוש עליה פרומה ממקום אחר. והאי ממקום אחר לאו דוקא
דה"ה אם מפריש עליה מיניה וצ"ה: בשני מאני צ"ה. נקוב שאינו
נקוב שני כלים הם וכי אמרת לכהן חזור והפרש עליה שטעל הוא
שלא חל שם תרומה עליה צ"ה לך: חד מנא. כגון חלת קמה
שניטלה על קמה הנותר שם כי אמרת ליה לכהן אינה חלה חזור
והפרש עליה לא צ"ה לך לפיכך הצריכוהו להחזירה: כהן מינא
צ"ה. דכהנים וצ"ה וכשרים הם דאין נותנין תרומה אלא לכהן
חזרם ולמה הצריכוהו להחזירה משום שכל הבית דאי מעבד לה כהן
סבור נתקנה עיסתו: וניהוי פרומה ויחזור ויפרוש. ולמה הזקיקוהו
להחזיר מיראה זו יאמרו המפריש חלתו קמה הרי זו תרומה ו' וגמיר
מן הנקוב שאינו נקוב. מן הנקוב שאינו נקוב כראשונה ולא אמרי'
הסס דמדאורייתא פרומה מעליא היא. הילכך לא מני
למימר ליהדרה להיות טעל דיערבייה עס פירותיו וגזירה דחורבה נמי ליכא דא"י לא צ"ה לך ואכל להו לשרא ליכא אסורא דאורייתא
דהא א"פטריו: בהרימכם את חלבו. לא תשאו חטא הא אם תרימו את הרעה שבו תשאו חטא אם אינו קדוש נשיאות חטא למה:
לא

א) גיטין מה. צ"מ טו:
ערכין ל' ט' חלה פ"ב מ"ה,
א) [בכתיב נוסף: וגמר],
א) [בכתיב ודפ"ר: ואלש],
ו"כ"ג הש"ש. וכו"ה בש"י:
ד"ה ואלש, א) [בכתיב]:
מפרישים חלה וכו' דסבר
טעמא מאי, א) יבמות פט:
דמאי פ"ה מ"י, א) [בכתיב]
נוסף: דלא נתקנה עיסתו,
א) [דמאי פ"ה מ"י יבמות
פט. נמכות ע"ג, ט] יבמות
פט. תרומות פ"ג מ"א,
א) צ"מ ט. צ"ב פד: קמג.
מוס' יבמות פט: תמורה ה,
א) [בכתיב טו], א) [שירויזין
פג ע"ב, ע"ש, ט] נ"י
מוס' יבמות פט ע"ב
ד"ה ממקום, א) [שנת
כ ע"א, א) [אסדדין
ט ע"ב, א) [צ"ל דגמר,
(כ"ט), א) [דפ"ר
נוסף על ו"ל (רש"י),
א) [דפ"ר]: מקדשה,
א) [רש"י], א) [ק
ו"ל (רש"י), א) [צ"ל
אמר ד"ה מן הנקוב,
א) [דפ"ר]: מקדשה,
א) [ד"ל קרי להו
מלוא], א) [ש"ע ע"ב, א]

תורה אור השלם

א. ולא תשאו עליו חטא
בהרימכם את חלבו
ממנו ואת קדשי בני
ישראל לא תחללו ולא
תמזוהו: במדבר יר' לב

לעוי רש"י

ביבלי"ש [בדוקיא].
אבטיח.

מוסף תוספות

א. כיון שלא באו ליה
בתורת קדושין. מוס'
הל"ש. ב. ובראשונים
נקטו איפכא. דאפטר
דרב אמי בהדיא כשמואל
ס"ל דתליא מילתא בארם
יודע. מוס' עון ועויר
(ועי' מהר"ס).